



Vlaams
Parlement

vergadering **C172 – BUI7**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 1 april 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de mogelijkheid van een ‘interne uitbreiding’ van de Europese Unie in het licht van de referenda in Schotland en Catalonië - 1105 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, <i>Landbouw</i> en Plattelandsbeleid, over de houding van de Vlaamse Regering ten aanzien van de crisis in Oekraïne - 1130 (2013-2014)	10
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over structurele samenwerking tussen de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG), de Veiligheid van de Staat (VSSE) en de douane bij de controle op wapenhandel - 1159 (2013-2014)	15
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de categorisering van catch-allproducten - 1172 (2013-2014)	18
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de samenwerking met Frankrijk - 1177 (2013-2014)	20

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Joris Van Hauthem tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de mogelijkheid van een ‘interne uitbreiding’ van de Europese Unie in het licht van de referenda in Schotland en Catalonië

- 1105 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, collega's, ik zou het vandaag graag hebben over de wijze waarop Europa, en meer bepaald de Europese Unie, omgaat met bepaalde tendensen binnen lidstaten van de Europese Unie, die gaan van het zelfbeschikkingsrecht tot en met de onafhankelijkheid, de volledige autonomie. Ik zou het ook graag hebben over wat het standpunt van dit koninkrijk en bijgevolg het standpunt van de Vlaamse Regering daartegenover is.

Minister-president, er zijn twee elementen. Ten eerste is er het Europees recht. We weten dat er hoe dan ook twee casussen aankomen. Catalonië plant op 9 november 2014 een referendum over zijn toekomst. De vraag zal zijn of het al dan niet naar onafhankelijkheid gaat. De Catalaanse minister-president Mas, in feite uw evenknie, is een aantal maanden geleden op zoek gegaan naar steun bij Europese regeringsleiders. Blijkbaar is hij daarbij niet terechtgekomen bij de regeringsleiders van de euregio's, maar wel bij de Belgische Federale Regering. Premier Di Rupo heeft tijdens een debat van 17 maart in de Kamer verwezen naar het standpunt ter zake van de Europese Commissie. Dat standpunt is niet alleen belangrijk voor Catalonië, maar in de toekomst eventueel ook voor onszelf.

De tweede casus is natuurlijk Schotland. Op 18 september 2014 vindt daar een referendum plaats waarbij de Schotten zich kunnen uitspreken over onafhankelijkheid. Het gaat mij niet over het al dan niet gebruik van het middel referendum. Het gaat over de vraag wat Europa, de Europese Commissie, de Europese Unie doet. Hoe gaan zij om met zelfstandigheidsbewegingen zoals die zich nu in Catalonië en Schotland uiten? Daarbij is er nog een verschil. In Catalonië doet de Spaanse regering er alles aan om zo'n referendum te verhinderen door het Grondwettelijk Hof in te schakelen. In Schotland is dat niet het geval. De Europese Unie moet dus bepalen hoe het omgaat met die mogelijke veranderingen.

Er bestaat daarover juridische discussie, minister-president. Vanuit de Europese Commissie, zegt men, onder meer voorzitter Barroso, dat indien Catalonië onafhankelijk wordt, dat deel van de lidstaat Spanje ophoudt deel te zijn van de Europese Unie. Dan moet de hele procedure om lidstaat te kunnen worden, opnieuw van voor af aan worden doorlopen. Idem voor Schotland.

Minister-president, we weten dat daarover juridische discussies bestaan. De Europese verdragen zoals ze vandaag bestaan, zoals het grondwettelijk verdrag, geven daar eigenlijk geen oplossing voor. Het geeft wel een beschrijving van de manier waarop een onafhankelijke staat lidstaat kan worden van de Europese Unie en de manier waarop een lidstaat eventueel kan worden geschorst, maar het zegt eigenlijk niets over de mogelijkheid waarbij een bepaalde lidstaat hetzij een deel verliest dat een onafhankelijke staat wil worden, hetzij gewoon uiteenvalt en ophoudt nog een lidstaat te zijn als dusdanig. Dat is niet geregeld in de Europese verdragen van vandaag. Dit is met andere woorden niet alleen een juridische, maar vooral ook een politieke kwestie.

De vraag is wat het standpunt van de Vlaamse Regering daartegenover is. We hebben altijd gezegd dat wij, Vlamingen, ons niet op hetzelfde niveau moeten stellen als de Basken, Catalanen en Schotten. Dat moeten we niet doen. Wij zijn hier een meerderheid. De Catalanen begrijpen bijvoorbeeld niet hoe het komt dat wij hier, meerderheid zijnde in deze lidstaat van de Europese Unie, onze toekomst niet zelf kunnen of willen – dat is iets anders –

bepalen, terwijl zij een minderheid zijn in een lidstaat waarvan zij in feite af willen. Dat is het grote verschil. In die zin kunnen we Vlaanderen niet op hetzelfde niveau stellen als Catalonië, Schotland of Baskenland. Maar er is wel zoiets als het zelfbeschikkingsrecht en het streven naar zelfbeschikking, of wat hen betreft, naar onafhankelijkheid. Dat is heel duidelijk.

Dan treedt de politiek op. We zien dat Europa nogal straffe taal spreekt en zagezegd juridisch declameert dat Catalonië en Schotland, wanneer zij hypothetisch gesproken onafhankelijke staten worden en zichzelf onafhankelijk verklaren, automatisch worden gestraft doordat hun het EU-lidmaatschap wordt ontzegd. Alle bepalingen van het EU-recht, van de EU-verdragen die van toepassing waren, zouden plots niet meer gelden. Men zou niet meer aan de voorwaarden voldoen. Dat is een beetje absurd, want we weten natuurlijk ook dat dit vooral een politieke dreiging is. De voorzitter van de Europese Raad, de heer Van Rompuy, is eveneens gewonnen voor die these. Wanneer iemand zich afscheidt – een afscheiding is nog wat anders dan een lidstaat die gewoon verdwijnt – moet heel die procedure opnieuw worden doorlopen. Dat is eigenaardig, want voor dat deel grondgebied van een lidstaat was aan alle voorwaarden voldaan om lid te blijven. Plots zou men dan helemaal van voor af aan moeten beginnen. Dat is geen juridisch argument meer, dat is een politiek argument. En hij heeft dat ook met zoveel woorden gezegd. Hij zei er nog bij in zijn persbericht van 12 december 2013: “Third and more personally, I’m confident that Spain will remain a united and reliable Member State of the European Union.”

Hij zegt dus ervan overtuigd te zijn dat Spanje een eengemaakte en betrouwbare partner van de Europese Unie zal blijven. Dat kan tellen als politieke verklaring van iemand die zich geen president van de Europese Raad wil laten noemen maar het toch is ten aanzien van regio’s, in dit geval Catalonië en Schotland, die op een democratische manier naar in dit geval onafhankelijkheid willen streven. Onder druk van Spanje en Groot-Brittannië die dit niet graag zien gebeuren, dreigt Europa ermee Catalonië en Schotland te straffen. Desnoods zullen ze verhinderen dat die regio’s hun democratische rechten op welke manier dan ook kunnen laten valoriseren terwijl Europa net het omgekeerde zou moeten doen. Indien er een drang is naar zelfbeschikkingsrecht op welke manier dan ook – het is niet aan ons om te zeggen hoe ver ze daarin moeten gaan – dan moet Europa dat op zijn minst erkennen als een legitiem streven. Wij hebben echter de indruk dat Europa vandaag onder druk van grote lidstaten net het omgekeerde doet. In die context zou ik u willen vragen wat uw standpunt is als minister-president van de Vlaamse Regering ten aanzien van heel Catalonië en Schotland, en wat Europa, de Europese Commissie en de voorzitter van de Europese Raad, de heer Van Rompuy, daar heel concreet over vertellen.

Minister-president, steunt u de heer Mas en het Schotse streven naar zelfbeschikkingsrecht hoe dan ook als principe? Zult u contact opnemen met de Federale Regering om ten aanzien van Europa een aantal puntjes op de i te zetten, en daarbij vragen dat Europa op zijn minst dat streven erkent als zijnde legitiem? Op dit ogenblik is dat niet het geval. Wanneer men zo doorgaat op Europees vlak, als het echt de bedoeling is om het Europees project – wat men daar dan ook onder verstaat – onpopulair te maken bij de publieke opinie, dan moet men zo doorgaan, ook wat dit betreft.

Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering? Zal de Vlaamse Regering, desnoods rechtstreeks, ten aanzien van de Europese Commissie stelling innemen in het bepleiten van de legitimiteit van het streven naar zelfbeschikking, ook al betekent dat het streven naar onafhankelijkheid?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Dit onderwerp heeft ook mijn interesse. Het gaat om twee interessante casussen die op ons afkomen. Het woord ‘zelfbeschikkingsrecht’ is hier gevallen, en de tegenhanger heet natuurlijk territoriale integriteit. Het is goed om te beseffen dat dit geen afdwingbare rechten zijn maar eerder volkenrechtelijke begrippen die vooral dienen om een bestaande politieke situatie of een gewenste politieke situatie te legitimeren. Afhankelijk van de situatie op het terrein wordt er met deze begrippen weleens gegoocheld.

Ik ben helaas oud genoeg om al een aantal dingen te hebben gezien. Ik herinner me nog levendig wat er in 1991 is gebeurd met de desintegratie van de Sovjet-Unie, toen de drie Baltische staten, illegaal bezet ten gevolge van het Molotov-Ribbentroppact, gesloten tussen Stalin en Hitler, opnieuw onafhankelijk wilden worden. Toen was er een grote druk van de internationale gemeenschap om dat toch maar niet te doen en toch maar de Sovjet-Unie niet te verlaten.

Ik herinner me de discussie over Tsjecho-Slowakije toen er grote druk was van de internationale gemeenschap om toch niet voor instabiliteit te zorgen en ervoor te zorgen dat de unie op een of andere manier bleef bestaan.

Ik herinner me ook Klein-Joegoslavië, de unie Servië en Montenegro, waar de heer Solana zo vaak op bezoek ging dat men van Solanistan sprak. Hij deed een krampachtige poging om dat land toch maar bij elkaar te houden. De Montenegrijnen werden aangemaand om niet voor onafhankelijkheid te kiezen.

Er is dus een verschil tussen wat men vooraf zegt en wat er dan nadien gebeurt. Zodra men ziet dat al die goede of slechte raad toch niet wordt gevolgd en er op het terrein een situatie ontstaat, een nieuwe vorm van potentiële stabiliteit, dat het handhaven van de unie voor meer instabiliteit en problemen zorgt en meer energie opslorpt dan een scheidingsproces, dan ziet men dat diezelfde internationale gemeenschap eigenlijk in enkele dagen tijd haar positie wijzigt. En dan zien we dat Estland, Letland, Litouwen, Tsjechië en Slowakije nu allemaal lidstaten zijn van de Europese Unie.

Het is trouwens opmerkelijk dat van de huidige 28 lidstaten van de Europese Unie 100 jaar geleden de helft niet eens bestond als onafhankelijke staat. En dan vraag je je af wat de legitimiteit is van die staten om andere entiteiten diezelfde onafhankelijkheid te ontzeggen.

Op een ogenblik dat een proces op een democratisch gelegitimeerde en vreedzame manier verloopt en dat de rechten van derde partijen niet worden geschonden, dan kan het trekken van grenzen soms een stabiliserende factor zijn, zeker wanneer dat in het kader van de Europese Unie gebeurt.

De vraag van de heer Van Hauthem bevat twee interessante delen. Hij stelt eerst een heel algemene vraag. Hij vraagt of het buitenlandse beleid van de Belgische federatie niet de som moet zijn van wat men op het federale niveau zegt en wat men op het niveau van de deelstaten zegt. Minister-president, dat is iets dat hier al jaren circuleert. Wij zijn dat standpunt zeer genegen. Ik stel alleen vast dat de voorbije jaren op het federale niveau andere inzichten bestonden. Ik vraag me dus ook af of, als die zesde staatshervorming er komt en het zwaartepunt nu echt bij de deelstaten komt te liggen, op financieel, economisch en politiek vlak, je dan verder kunt gaan met een federale minister van Buitenlandse Zaken die niet terugkoppelt naar de deelstaten. Want voor wie spreekt hij dan nog, als dat zwaartepunt bij de deelstaten ligt? Dat even terzijde.

Wat is de houding van Vlaanderen ten gronde? Gezien de contacten die werden opgebouwd en de ontmoetingen die er zijn geweest, zowel met Catalonië als met Schotland, is die vraag natuurlijk aan de orde. Ideaal zou zijn dat je in de Europese Unie een procedure hebt om die interne uitbreiding mogelijk te maken. Ik verwijs even naar wat in de jaren 70 in Zwitserland is gebeurd toen het kanton Jura zich na een referendum heeft losgemaakt van het kanton Bern. Dat is heel goed begeleid. Zwitserland is niet verdwenen, de wereld is niet gestopt met draaien, er is gewoon een kanton bijgekomen en de zaak ging gewoon verder. Het zou dus ideaal zijn mocht zoiets ook binnen de Europese Unie bestaan.

Over de haalbaarheid van zoiets maak ik me heel weinig illusies, als je de standpunten ziet van landen als Spanje en Griekenland, maar bijvoorbeeld ook van het net onafhankelijk geworden Slowakije, van Roemenië enzovoort. Die landen zijn natuurlijk als de dood voor dergelijke procedures. Wat er ook beslist wordt op 9 november en 18 september, het zal niet de juridische procedure zijn maar de politieke realiteit op het terrein die beslissend is.

Ik zie wel een groot verschil tussen de maturiteit die men in Londen en Edinburgh aan de dag legt, waar op 15 oktober 2012 een overeenkomst is gesloten tussen Cameron en Salmond over de organisatie van dat referendum. Men tracht dat effectief in goede banen te leiden. Men tracht aan de Schotse bevolking het laatste woord te geven. Als dat ja zegt, zal men daar de consequenties uit trekken, met alle voor- en nadelen voor beide partijen. Dat is de ‘Sewel Convention’, waarbij Westminster Parlement zich engageert om niet in te gaan tegen het Schotse parlement. Dat is natuurlijk een heel andere attitude dan die men in Madrid heeft, waar men veel meer de confrontatie zoekt. De piste die men aanbiedt aan de Schotten, biedt men niet aan de Catalanen aan.

Voorzitter, helaas is de tijd in deze commissie beperkt, maar er zijn heel veel interessante beschouwingen te maken, ook op juridisch vlak. Als het Verenigd Koninkrijk onderhandelt over de toetreding tot de Europese Unie, geldt dat dan ook niet voor alle entiteiten en kan een herschikking van de verhoudingen tussen de entiteiten, een invloed hebben op de positie van de entiteiten? Meer nog, sedert het Verdrag van Maastricht bestaat er zoiets als het Europees burgerschap. Kan het Europees burgerschap, dat voor de Schotten met een beetje goede wil al veertig jaar bestaat en dat aan de Schotse burgers en de Schotse ondernemingen inherente rechten toekent, worden afgenomen door dat referendum? Kun je in een situatie komen waarin mensen die Europese burgers zijn, dat ineens niet meer zijn?

Dat zijn allemaal juridische beschouwingen. Ik kom terug op mijn beginstelling dat de politieke situatie op het terrein bepalend zal zijn. Veel meer dan elke juridische beschouwing, zal het percentage dat wordt behaald door voor- en tegenstanders in dat referendum uiteindelijk de toekomst bepalen. Mocht men kiezen voor onafhankelijkheid, is het mijn gok dat Schotland niet zomaar kan toetreden maar dat men een vrij snelle en pragmatische manier zal vinden om dat volwaardig lidmaatschap te realiseren. Hierover kan men van mening verschillen. Wat daar zou kunnen gebeuren, is van een veel kleinere orde dan wat er gebeurd is bij de hereniging van Oost- en West-Duitsland bijvoorbeeld, waar men heel de DDR en heel dat economisch systeem op korte termijn in de Bondsrepubliek heeft geïntegreerd. Inzake schok en overgang was dat iets helemaal anders dan ineens van 28 naar 29 lidstaten gaan. Dat zou op het terrein heel weinig veranderen.

Minister-president, ik wacht met grote belangstelling de resultaten van het referendum in Schotland en Catalonië af, maar in afwachting luister ik met even grote belangstelling naar uw antwoord.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, we kennen de standpunten van het Vlaams Belang en de N-VA over een onafhankelijk Vlaanderen. Vanuit dat standpunt is het voor hen interessant om eerst een interpellatie aan de minister-president, die gelukkig door het Bureau is afgewezen, en in tweede fase dan een vraag om uitleg over deze problematiek te stellen.

Dat is niet het standpunt van alle partijen. Wij zijn voor een federale structuur waarin er solidariteitsmechanismen in dit land blijven bestaan en waarbij we het belangrijk vinden dat in landen waar er regionale lichamen met wetgevende bevoegdheid zijn, zoals in ons land, we betrokken worden bij de EU-besluitvorming, en dat dat geldt voor zowel de regionale parlementen als de regionale regeringen. Uiteraard kan het altijd beter, maar ik ben toch al een aantal jaren met Europa bezig en ik kan toch zeggen dat wij model staan voor de manier waarop onze structuur evolueert.

Voor wat betreft het onafhankelijkheidsstreven dat in bepaalde regio's bestaat, wil ik alleen meedelen aan deze commissie dat er niet alleen het standpunt is dat de heer Van Rompuy inneemt in de Raad. Er is ook het Comité van de Regio's, en daarin zitten ook de vertegenwoordigers van het Vlaams Parlement, aangeduid door de Vlaamse Regering, voor zover ze natuurlijk aanwezig waren op die vergadering, wat ik niet meer heb kunnen nagaan. Daar hebben wij in overgrote meerderheid – er waren een aantal tegenstemmen van degenen

die de Schotse en de Catalaanse belangen verdedigden – het volgende advies uitgebracht over deze zaak.

Eerst en vooral zijn het interne aangelegenheden, waarover deze landen zich moeten buigen. Ten tweede vragen wij dat de oorzaken, die zowel historisch, politiek als economisch kunnen zijn, worden onderzocht en dat men tracht tot een vreedzame oplossing te komen. Ten derde – en dat zegt niet enkel de heer Van Rompuy, maar dat zeggen de regio's in overgrote meerderheid in het comité – moet de regio die onafhankelijk wil worden zich bij de Raad kandidaat stellen, zoals elk ander land dit moet doen, in het kader van artikel 49 van het verdrag. Daarin staat de procedure. Er is dus geen enkele reden om het verdrag op dat punt te wijzigen.

Wij zijn allemaal door de regering aangeduid in het Comité van de Regio's. Wij hebben daar een duidelijk advies uitgebracht, nog maar enkele maanden geleden. Voor mij betekent het dat deze vraag, zoals de heer Van Hauthem die hier heeft gesteld, zonder voorwerp is. Ik kan er mij niet bij aansluiten.

De heer Joris Van Hauthem: Het gaat niet op om te zeggen dat het Comité van de Regio's een standpunt heeft ingenomen en dat de vraag aan de minister-president dus zonder voorwerp is. Dan zegt u in feite dat de minister-president hier geen standpunt heeft te verdedigen, dat hij niets te vertellen heeft. *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits)*

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, op dit vraagstuk is, zoals aangehaald door verschillende sprekers, vanuit internationaalrechtelijk perspectief geen eenduidig antwoord te geven. Er bestaan verschillende strekkingen onder juristen over de gevolgen voor de Europese Unie wanneer een deel van een lidstaat zich zou afscheuren.

Eén strekking binnen de rechtsleer beschouwt een afgescheiden nieuwe staat als eender welke derde staat, die de hele toetredingsprocedure die is uiteengezet in artikel 48 van het Verdrag betreffende de EU moet doorlopen. Deze strekking geeft echter geen antwoord op of een oplossing voor het juridisch vacuüm dat zou ontstaan tussen het moment van de onafhankelijkheid en het moment waarop deze staat effectief na een toetredingsonderhandeling zou toetreden. Dat is onaanvaardbaar voor de rechtszekerheid, zeker aangezien de rechten van de Schotse burgers, die momenteel ook EU-burgers zijn en als individu niet verantwoordelijk zijn voor de gevolgen van een collectieve akte, en de rechten van de onderdanen van andere EU-lidstaten die in Schotland verblijven niet zomaar kunnen worden afgenomen.

De andere strekking baseert zich op de verplichting van de lidstaten om alles in het werk te stellen om, in het belang van de rechtszekerheid, de continuïteit te verzekeren van de rechten waarover EU-burgers beschikken. Het komt de nieuw afgescheiden staat en de reststaat toe om te onderhandelen over hun positie ten aanzien van de EU, wanneer een deel zich zou uitspreken voor onafhankelijkheid bij een referendum en voor zover dat als legaal wordt beschouwd. De EU kan daarin geen scheidsrechter spelen tussen beide partijen. Dat is gebaseerd op het subsidiariteitsprincipe en de verplichting tot respect van de nationale identiteit van de lidstaten, inclusief het regionale zelfbestuur.

Deze strekking baseert zich op artikel 50 van het Verdrag betreffende de EU, dat de procedure beschrijft van een lidstaat om uit de EU te treden. In die procedure beschikken alle lidstaten over een veto. In dat geval kan men moeilijk aannemen dat een eenzijdige afscheiding een uittreding uit de EU zou betekenen, zonder ook maar een stap in deze verdragsrechtelijk voorziene procedure van uittreding te doorlopen.

Wat ook de houding van alle EU-lidstaten zal zijn, en voor zover er een meerderheid van de bevolking in Schotland en Catalonië zich zou uitspreken in het voordeel van een onafhankelijkheid, er zal een of andere vorm van onderhandeling tussen alle lidstaten van de EU nodig zijn. Dat is trouwens ook gebeurd bij gelijkaardige gevallen, zoals de uittreding van

Groenland uit de EU en de uitbreiding van het grondgebied van de EU naar aanleiding van de Duitse eenwording, zoals u al hebt aangegeven.

Als Schotland of Catalonië onafhankelijk zou worden na een referendum, dienen mijns inziens de EU-lidstaten voor elke vorm van onderhandelingen open te staan, om zo snel mogelijk een oplossing te zoeken voor de situatie en vooral ook om de rechtszekerheid voor alle EU-burgers en -bedrijven te garanderen. Dat lijken eerder onderhandelingen te zijn om het verdrag aan te passen aan de nieuw ontstane situatie dan toetredingsonderhandelingen van de nieuwe onafhankelijke lidstaten.

Mevrouw De Vits heeft al gezegd – en ik wil nog eens onderstrepen – dat het zeer gebruikelijk is dat buitenlandse bewindspersonen, waartoe ik zelf behoor, zich niet inlaten met de interne aangelegenheden van een ander land. Ik wens me dus niet uit te spreken pro of contra. U kent allemaal het Handvest van de Verenigde Naties, het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren, het internationaal recht over het houden van referenda enzovoort. Ik wil enkel onderstrepen dat mijn aanvoelen, met grote voorzichtigheid, los van het resultaat van het referendum, waar ik mij niet in meng – maar stel u voor dat er een meerderheid is voor de onafhankelijkheid – is dat we een oplossing moeten zoeken zoals ik heb aangegeven.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, ik vat uw antwoord als volgt samen: laten we de weg van het pragmatisme volgen. Als ik het niet goed samenvat, mag u dat gerust zeggen. Juridisch wordt er gebakkeleid over wat er moet gebeuren indien... De standpunten zijn niet eenduidig. De huidige Europese verdragen bieden ook niet meteen een pasklare oplossing voor situaties die zich kunnen voordoen, meer bepaald in Schotland en Catalonië. Er is nog wel een verschil tussen die twee, maar goed. U pleit dus voor pragmatisme, en dat vind ik absoluut geen slechte zaak.

U stelt zich niet op het standpunt van de voorzitter van de Europese Raad en ook niet van het Comité van de Regio's, die blijkbaar in uw plaats standpunten moet innemen, die als dusdanig moeten worden gepercipieerd. U zegt: als het gebeurt, laten we dan pragmatisch zijn, het kan niet dat we alle rechten van die burgers afnemen omdat zij vanuit een bepaalde legitimatie streven naar zelfbeschikking, in dit geval onafhankelijkheid. Zelfbeschikking wordt in dit geval vertaald in onafhankelijkheid. Er is een verschil tussen een regio of entiteit die zich afscheurt van een bepaalde lidstaat, zodat die lidstaat nog overblijft, en een staat die als lidstaat verdwijnt. Dan kijk ik natuurlijk naar dit land. Dan zou er geen reststaat meer zijn. Dat is niet geregeld, maar met het pragmatisme van waaruit u redeneert, neem ik aan dat u dat in ogenschouw neemt.

Minister-president, de Belgische premier zegt dat de Europese Commissie, de voorzitter van de Europese Raad daarop al heeft geantwoord. Dat standpunt is dat je de hele weg van voor af aan tot en met de toetreding opnieuw moet bewandelen. Dat is in feite een politiek drukkmiddel om het niet te doen en om de grote staten die het niet graag zien gebeuren, een beetje comfort te geven. U hebt daar toch een afwijkende mening over.

Minister-president, indien u de vraag zou krijgen – die hebt u blijkbaar niet gekregen – van bijvoorbeeld de minister-president van Catalonië of u de legitimiteit steunt waarmee ze een en ander willen doen, zult u dan zeggen: ja, dit is legitiem en hoe het uitdraait, is de wil van de bevolking, en laten we daar nadien een pragmatische oplossing voor vinden? In Schotland mag en kan het referendum plaatsvinden, zelfs in samenwerking met de Britse regering. In Catalonië stuit men nog altijd op juridische bezwaren om het alleen maar te doen, terwijl 75 procent van het parlement daar niet voor onafhankelijkheid is, maar wel gewonnen is om de Catalaanse bevolking daarover te bevragen. Het kan toch niet dat die ene staat zegt dat het niet gaat, en dat ze zeggen dat het een interne aangelegenheid is. Dat lijkt me wat te mager.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik heb drie opmerkingen. Het is goed om een staatkundige atlas van Europa te bekijken van de voorbije honderd jaar. Dan zie je dat de staatsgrenzen voortdurend wijzigen, behalve in de periode van de Koude Oorlog, waar er absolute stabiliteit was, maar die was van bovenaf en extern opgelegd. Het is een illusie dat dat met dit proces zal stoppen in 2014, en dat er nu niets meer zal veranderen. Waar het op aankomt, is dat een dergelijk proces democratisch gelegitimeerd is en op een vreedzame manier gebeurt en liefst zoveel mogelijk in consensus.

Ik maak me geen illusies. Stel dat Schotland straks voor onafhankelijkheid kiest en dat het land in de Europese Unie kan blijven, dan zal de officiële stelling zijn dat dat een aparte casus is van waaruit voor andere regio's en entiteiten een parallel kan worden getrokken. Op een andere manier zullen de andere lidstaten daar nooit akkoord mee gaan. Maar goed, daar zullen we dan akte van nemen.

Minister-president, u hebt absoluut gelijk met uw zakelijke en pragmatische benadering van dit dossier. De Europese Gemeenschap is begonnen met 6 lidstaten en die is nu uitgegroeid tot de Unie die we vandaag kennen met 28 lidstaten. Dat is een proces dat de rest van de wereld ons benijdt, en tracht te kopiëren. Interne discussie is goed, maar in Afrika, Zuid-Amerika enzovoort tracht men dat te kopiëren, maar dat lukt niet zo goed. Hier is dat wel gelukt. Die discussie moet verder worden gevoerd. Voor de Unie op zich valt veel te zeggen. De 28 landen die nu een gemeenschappelijk project hebben, en die de ambitie hebben om dat ook nog uit te breiden naar de westelijke Balkan, bieden we allemaal een perspectief aan. In dat verhaal zou het toch waanzinnig zijn te zeggen: als de Schotten voor onafhankelijkheid kiezen, dan kunnen ze niet tot die Unie behoren, of dan gaan we hen straffen, of dan gaan we hen buiten de Unie zetten, omdat je dan een aantal rechten die ze nu hebben, gaat afnemen.

Het referendum vindt plaats in september 2014. Zelfs als een meerderheid ja zegt, zal de eigenlijke onafhankelijkheid maar in mei 2016 ingaan. Er zit dus nog een ruime periode tussen, die voor een deel zal worden gebruikt om te onderhandelen. Er zal sowieso moeten worden onderhandeld. Hoe zit het met de politieke vertegenwoordiging van de rest van het Verenigd Koninkrijk, van Schotland, de positie in de Europese Commissie, de Raad enzovoort? Dat alle lidstaten daar hun zeg over hebben, is vanzelfsprekend. Een zakelijke en pragmatische aanpak is de beste in deze zaak: voor de Schotten, voor de rest van Groot-Brittannië, voor alle lidstaten en de hele Europese Unie.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Het gaat niet over een wijziging van staatsgrenzen. Dat is niet het probleem waar we het over hebben. Het gebeurt ook liefst niet op de manier waarop Rusland het doet, maar daar gaat het ook niet over. Het gaat er ook niet over of Schotten en Catalanen morgen lid kunnen zijn of niet. Het gaat wel over de procedure. Het Comité van de Regio's geeft advies aan de Europese Commissie. Wij hebben daar heel duidelijk gezegd dat het moet gaan volgens de huidige procedure. Die procedure bepaalt dat er unanimititeit moet zijn in de Raad om een nieuwe lidstaat op te nemen. Wij zien geen enkele reden om die procedure te wijzigen. Het gaat er dus niet om of ze er deel van kunnen uitmaken of niet. Uiteraard kunnen ze er deel van uitmaken, maar volgens de procedure die alle lidstaten moeten doorlopen om lid te worden van de EU.

Minister-president, in die zin ben ik het uiteraard niet eens met uw antwoord.

Minister-president Kris Peeters: Er is gelukkig 'freedom of speech'. Waar men mogelijks aan voorbij is gegaan en waar ik toch iedereen attent op wil maken, is het juridisch vacuüm dat zou ontstaan tussen het moment van de onafhankelijkheid en het moment waarop deze staat na een toetredingsonderhandeling effectief zou toetreden. Er zit een tijdspad tussen. Mevrouw De Vits, het Comité van de Regio's is een zeer eerbiedwaardige instelling en het is ook zeer belangrijk dat erover is gediscussieerd en dat er een meerderheidsstandpunt is ingenomen, maar wat zal er dan in die tussenperiode gebeuren? Ik ga er dan ook van uit dat

iedereen bezorgd is wat er in die periode gebeurt met de burgers die hun stem voor of tegen hebben uitgebracht. Ik wil er enkel op wijzen en misschien heeft het Comité van de Regio's er ook over nagedacht en een visie ontwikkeld. Ik wil er dan eens rustig kennis van nemen. Ik heb het niet gevonden, maar misschien heb ik erover gelezen.

Mijnheer Van Hauthem, neem me niet kwalijk dat ik me van uw bijkomende vraag afmaak door te zeggen dat ik maar op vragen antwoord als ze effectief worden gesteld en niet antwoord op hypothetische vragen. De vraag is mij niet gesteld. Sta me toe daar dus ook niet op te antwoorden. Als ze mij wel wordt gesteld, zal ik daar wel op antwoorden na erover nagedacht te hebben.

De heer Joris Van Hauthem: Minister-president, ik dank u voor uw verduidelijking ten aanzien van het Comité van de Regio's, waar men zich inderdaad vragen bij kan stellen, maar dat is een ander debat.

Minister-president, we weten wel dat de federale premier de vraag heeft gekregen wat hij ervan denkt. Hij heeft nog niet formeel geantwoord, blijkt uit antwoorden op vragen die hem in de Kamer zijn gesteld. Ik neem aan dat als hij een standpunt inneemt, gelet op uw bezorgdheid en uw wil om meer rechtstreeks het standpunt van deze lidstaat te bepalen, u alertheid aan de dag zult leggen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de houding van de Vlaamse Regering ten aanzien van de crisis in Oekraïne
- 1130 (2013-2014)**

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Voorzitter, minister-president, collega's, in het Vlaams Parlement is een aantal weken geleden reeds een resolutie goedgekeurd naar aanleiding van de situatie in Oekraïne. Intussen is er ook veel gebeurd, zowel in Oekraïne als op het zuidelijke deel, de Krim. Daarnet was er sprake van referenda in de Europese Unie: ook aan de grenzen van de Europese Unie worden referenda georganiseerd.

Het heeft Europa heel erg verontrust wat er allemaal gebeurt, ook omdat het gepaard gaat met militair machtsvertoon in de Krim en aan de grenzen van Oekraïne. Die ontwikkeling houdt ons allen in de ban omdat in het verleden al vaker is gebleken dat zulke zaken kunnen evolueren in een heel slechte richting en gevolgen kunnen hebben die men in het begin niet goed kan inschatten.

Europa – en ons land ook – volgt de situatie van heel dichtbij. Op de bijeenkomst van 6 maart hebben de Europese staats- en regeringsleiders een pad uitgezet om sancties op te leggen aan Rusland als het verder blijft gaan op de ingeslagen weg. Er is heel wat diplomatiek overleg geweest tussen de Amerikaanse en de Russische minister van Buitenlandse Zaken. Als die sancties verder worden genomen, zal dat ook een impact hebben op Europa, op België, op Vlaanderen.

Minister-president, welke contacten onderhoudt Vlaanderen met Oekraïne en op welke manier kan Vlaanderen de Oekraïense regering en bevolking in deze moeilijke periode steunen? We weten dat het land het financieel zeer moeilijk heeft, dat de financiële reserves zo goed als onbestaande zijn, dat er ook andere problemen zijn onder meer met de energiebevoorrading. Hoe schat de Vlaamse Regering de impact van de EU-sancties op de relatie tussen Vlaanderen en Rusland in? Ik denk dan vooral aan de economische impact omdat wij nogal wat banden hebben met Rusland. Er is handel tussen onze gebieden.

Op welke manier kan Vlaanderen bijdragen aan een vreedzame oplossing, die rekening houdt met de bekommernissen van alle partijen? We kunnen immers niet ontkennen dat er heel wat Russischtaligen zijn. Die mensen hebben uiteraard ook hun bezorgdheid. We moeten niet doen alsof het een zwart-witverhaal is. Er zijn minderheden binnen de minderheden. Binnen de meerderheid op de Krim, die een minderheid vormt in Oekraïne, heb je ook weer andere minderheden. Het moet een zorg zijn dat we geen kant moeten kiezen tussen bevolkingsgroepen. We moeten recht doen aan alle bevolkingsgroepen. Iedereen heeft recht op respect voor zijn taal, cultuur, godsdienst en geschiedenis. Dat is een voorwaarde om op termijn tot een goede oplossing te komen.

Vlaanderen is minder een importeur van Russisch aardgas dan bijvoorbeeld Duitsland. Schröder heeft daar een aantal contracten afgesloten. Hij heeft daar zwaar op ingezet tijdens zijn regeerperiode. Onze grote buur, voor ons een heel belangrijke partner, is daar dus erg afhankelijk van. Elk land moet die geopolitieke zorg hebben voor zijn strategische bevoorrading van energie en onafhankelijkheid op dat punt. Dat zijn zaken die je niet op een-twee-drie beslist. Je kunt niet op enkele jaren tijd een tanker van koers doen veranderen, maar je moet hier wel oog voor hebben. Nu voelen we hoe groot de impact kan zijn op de energiebevoorrading in Europa. Meestal denken we vooral aan het Midden-Oosten, Algerije, oliebevoorrading uit de Golf en zo meer, maar nu is het het gas dat ons met de neus op de feiten drukt. In welke mate kan dat een impact hebben op de langetermijnstrategie van ons Vlaamse energiebeleid?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Bedankt voor de vraagstelling, mijnheer Kennes. Ik vind ze bijzonder interessant. Ik wil op twee aspecten ingaan. In de titel van de vraag gaat het over Oekraïne, maar in de vraagstelling zelf gaat het evenveel over Rusland als over Oekraïne. Het eerste deel van mijn vraag gaat over de verhoudingen met Rusland. Hoe schat u de dreiging in, minister-president, van de aanwezigheid van nogal grote Russische minderheden in een aantal Europese landen, waar die dreiging echt wel gevoeld wordt? Ik denk daarbij aan de Baltische staten, maar ook aan Finland, waar ook wel wat spanningen over bestaan. Ik heb mij recent ook laten vertellen dat Rusland nu ook dreigt om een vrije doorgang naar Kaliningrad te krijgen. Er zijn dus wel wat aspecten die een rol spelen en waarvan ik mij afvraag hoe een land als Vlaanderen zich daarbij moet opstellen.

Dat brengt mij bij mijn tweede punt, namelijk onze houding met betrekking tot wapenexport. Wij hebben op uw initiatief beslist tot een ‘on hold’ voor Oekraïne. Ondertussen zijn er wel wat zaken gebeurd. We kunnen de vraag stellen of we die ‘on hold’ moeten stopzetten, maar evengoed kun je je afvragen, met een constante Russische dreiging aan de oostgrens van Europa, wat de houding van Europa in het algemeen en Vlaanderen in het bijzonder moet zijn met betrekking tot wapenexport naar Rusland.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Ook ik wil me aansluiten bij de vragen van de heer Kennes. Het is zeer belangrijk dat er, ook al zijn de sancties verantwoord, dialoog mogelijk blijft tussen Oekraïne en Rusland.

Ook wat momenteel in Oekraïne bezig is in verband met de grondwetsherziening, is uiterst belangrijk. Ik vraag mij af in welke mate wij expertise kunnen leveren bij die grondwetsherziening. Het is daarbij zeer belangrijk dat er decentralisatie op gang komt in Oekraïne, want dat is nu een zeer gecentraliseerd land. De Krim beschikte weliswaar over een grote autonomie, maar het was misschien mogelijk geweest om, in overleg tussen de betrokken partijen, tot grotere autonomie voor de Krim te komen. Wij kunnen expertise leveren in verband met de bescherming van minderheden, vooral van de Russische minderheden. Ik denk ook aan het taalgebruik en zo verder. Die grondwetsherziening die nu bezig is, is dus enorm belangrijk. Hoe kunnen wij, eventueel door het leveren van expertise, daartoe bijdragen?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Gelet op de evoluties van de laatste weken en dagen, is enige bezorgdheid over de mogelijke impact van sancties, ook in Vlaanderen, inderdaad terecht. Ik heb nog een bijkomende vraag, minister-president. Ten tijde van de Europese top was federaal minister Reynders, die toen op handelsmissie in Saoedi-Arabië was, er bijzonder snel bij om zeer scherp te reageren. Is daar op federaal niveau enige mate van intern overleg over geweest?

De heer Frank Creyelman: Collega's, u moet de geschiedenis van de Krim eens bekijken. Het is altijd een historisch onderdeel van Rusland geweest. Dat is gewoon zo.

In de jaren vijftig is het door een Oekraïner, toen hoofd van de Opperste Sovjet, Kroetsjov, toegevoegd aan Oekraïne, omdat hij stemmen nodig had van de grootste lidstaat van de Sovjet-Unie. Die man heeft gewoon eieren voor zijn geld gekozen. Hij was en wou chef blijven van de Opperste Sovjet en moest daartoe de grootste lidstaat aan zich binden.

Nu heeft dat referendum ... *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits en de heer Jan Roegiers)*

Het democratisch referendum heeft beslist ... *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits en de heer Jan Roegiers)*

... dat de Oekraïners die de Russen in de Krim ... *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits)*

In de Krim is op een democratische manier beslist om terug naar Rusland te gaan. Zo is dat. U was daar niet, u hebt dat niet gezien. *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits en de heer Jan Roegiers)*

Het spijt me, u was daar niet. *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits en de heer Jan Roegiers)*

Ja, dat zal wel. Als u referenda toelaat en toejuicht in Europa, gaat u toch wel hetzelfde doen voor referenda in de Krim? Daar gaat het in essentie over. *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits)*

Goed. U vergelijkt de corridor naar Königsberg of Kaliningrad met de corridor naar Danzig of Gdansk. Laat ons eerlijk zijn, u moet een beetje serieus blijven, daar gaat het echt niet over. *(Opmerkingen van mevrouw Mia De Vits en de heer Jan Roegiers. Opmerkingen van de heer Frank Creyelman)*

De heer Jan Roegiers: Met recht en reden zijn ze daar bang voor, gezien de gebeurtenissen op de Krim. Wat u een zeer democratisch referendum vindt, wordt door de rest van de wereld verworpen.

De heer Frank Creyelman: Door de rest van de wereld?! Door een deel van de wereld onder invloed van de Amerikanen! *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers en mevrouw Mia De Vits)*

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Kennes, de thematiek van de crisis in Oekraïne is terecht zeer actueel. Vandaag werd bekendgemaakt dat er beslist is dat de gasprijzen met 40 procent zouden stijgen.

Ik heb in de plenaire vergadering twee weken geleden duidelijke taal gesproken, naar aanleiding van een actuele vraag van de heer Verfaillie over de gevolgen voor de Vlaamse landbouw van de mogelijke eenzijdige uitvoering van het handelsakkoord met Oekraïne door de Europese Unie. De Vlaamse Regering deelt het standpunt van België en de EU dat het referendum op de Krim geen legale basis kent en een inbreuk is op het internationale recht en de territoriale integriteit van Oekraïne.

De juridische gegrondheid van het referendum wordt algemeen betwist en als inbreuk op het internationaal recht beoordeeld. Het referendum strookt, en dat is belangrijk, immers niet met de Oekraïense grondwet. De omstandigheden waaronder het heeft plaatsgevonden, waren onbehoorlijk, en dan heb ik het over de feitelijke bezetting van de Krim door Russische troepen, en de tendentieuze vraagstelling die een behoud van Oekraïne niet als optie vooropstelde en de zeer korte tijdspanne van de organisatie, wat het opstarten van een campagne onmogelijk maakte.

Dat is ons standpunt. We kunnen natuurlijk van mening verschillen. Ik denk dat heel wat van deze argumenten onderlijnen dat dit referendum niet legaal is.

Wat de crisis in Oekraïne betreft, is Vlaanderen steeds bij het intrafederaal overleg betrokken, net als bij de standpunten die België inneemt. Dat overleg vindt plaats waar federaal minister van Buitenlandse Zaken Reynders zich bevindt. Wat hij daar dan de wereld instuurt, is zijn verantwoordelijkheid. Zoals mevrouw De Vits uitdrukkelijk heeft onderstreept, willen wij tot een vreedzame oplossing komen van dit conflict. Dat kan alleen maar via dialoog, andere manieren zijn er niet.

Mijnheer Kennes, u peilt naar de contacten tussen Vlaanderen en Oekraïne. Ik geef u een kort overzicht van de contacten in het verleden. Er zijn occasionele bilaterale contacten tussen mijn diensten en de Oekraïense ambassade. In december 2012 hebben onze diensten in samenwerking met de Oekraïense ambassade in Brussel nog een tentoonstelling van kunstwerken uit Oekraïne georganiseerd. Onze diensten ontvingen op 10 maart vertegenwoordigers van de Vereniging van Oekraïners in België. Het gebrek aan objectieve berichtgeving over de situatie ginds en de nood aan medische en humanitaire bijstand zijn de twee voornaamste punten geweest van dat gesprek. Momenteel wordt bekeken hoe we vanuit Vlaanderen hierop antwoorden kunnen geven. Volledigheidshalve wil ik daaraan toevoegen dat er eind jaren negentig een samenwerkingsverdrag bestond tussen Vlaanderen en Oekraïne betreffende onderwijs voor de academiejaren 1998-1999 en 1999-2000. Dit werd na 2000 niet meer vernieuwd. Er zijn voorts geen bilaterale akkoorden gesloten tussen Vlaanderen en Oekraïne.

De impact van de Europese sancties ten aanzien van Rusland op de relatie tussen Vlaanderen en Rusland valt tot op heden moeilijk in te schatten. De bilaterale contacten met onze diensten in het kader van de vaste gemengde commissie hebben hier in elk geval nog geen invloed van ondervonden. De mogelijke Europese economische sancties ten aanzien van Rusland en de Europese steunmaatregelen ten aanzien van Oekraïne kunnen evenwel nog een andere impact hebben. In de plenaire vergadering hebben we al gepraat over de mogelijke economische gevolgen van een eenzijdige uitvoering van het vrijhandelsakkoord met de Oekraïne op de Vlaamse landbouw. Ik heb ook al eerder aangegeven dat we moeten opletten dat er geen andere problemen – zoals een oneerlijk speelveld – worden gecreëerd. De goede bedoelingen waarmee we Oekraïne willen helpen, zouden op die manier misschien elders een probleem kunnen creëren.

We volgen deze zaak natuurlijk nauwgezet op. De EU en de Vlaamse overheid onderzoeken momenteel de impact van eventuele economische sancties. Eventuele Europese economische sancties ten aanzien van Rusland kunnen een impact op Vlaanderen hebben. We weten immers dat meer dan 90 procent van de Belgische export naar Rusland door Vlaanderen tot stand wordt gebracht.

Wat energie betreft, moeten we de situatie elke dag bekijken. Er is nu een verhoging aangekondigd van de gasprijzen voor Oekraïne met 40 procent. Dat heeft een effect. We moeten dit elke dag opnieuw bekijken. De Europese Commissie monitort op dagelijkse basis of er geen onderbrekingen van de gas- of olietoevoer zijn. Tot nu toe is geen enkele fysieke onderbreking vastgesteld.

Wat gas betreft, dreigt op korte termijn geen bevoorradingsprobleem voor Vlaanderen. België is immers slechts voor 4 tot 5 procent van zijn bevoorrading afhankelijk van gas uit de

Russische Federatie. De EU als geheel is echter wel in belangrijke mate afhankelijk van Russisch gas. Indien we rechtstreeks geen probleem zouden ondervinden, zou dat onrechtstreeks wel opnieuw op onze tafel terecht kunnen komen.

Hoewel het door de zachte winter mogelijk is geweest voorraden op te bouwen, zou een stopzetting van de gasleveringen op lange termijn kunnen leiden tot een prijsstijging in heel de EU, België inbegrepen. Dit zou natuurlijk nadelig zijn voor de Vlaamse economie, die door de huidige relatief hoge gasprijzen in België momenteel al een globaal competitiviteitsnadeel ondervindt.

Wat aardolie betreft, zou een stopzetting van de Russische leveringen geen bevoorradingsprobleem veroorzaken. Alle ruwe olie die in Antwerpen wordt ingevoerd, wordt bewerkt en weer geëxporteerd. Olie kan, in tegenstelling tot gas, op korte termijn door alternatieve leveranciers worden geleverd. Olie is een zogenaamd 'liquid product'. Er zou enkel een economisch probleem kunnen ontstaan indien er geen alternatieve leveranciers kunnen worden gevonden.

Mevrouw De Vits, over de dialoog heb ik het al gehad. U hebt opgemerkt dat we misschien technische expertise zouden kunnen leveren. Ik kan die suggestie bijtreden. We hebben op dit ogenblik nog geen vraag ontvangen. Oekraïne heeft het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank om steun gevraagd. Ik zal dat verder onderzoeken. Indien onze expertise bruikbaar zou zijn, heb ik daar geen enkel probleem mee.

Mijnheer Hendrickx, ik heb daarnet al vermeld dat de intra-Belgische standpunten tijdens de vergaderingen van de Directie-generaal Europese Zaken en Coördinatie (DGE) worden bepaald.

Mijnheer Roegiers, ik heb begrepen dat in de Baltische staten een zekere bezorgdheid leeft. Een tijdje geleden heb ik Estland bezocht. Daar is een Russische minderheid aanwezig. Het verschil met Oekraïne is natuurlijk dat Estland lid is van de NATO. Misschien heerst er daardoor wat minder ongerustheid. We moeten dit evenwel van zeer nabij opvolgen. Dit geldt ook voor de EU. De Baltische staten hebben hun ongerustheid duidelijk geventileerd. Daar is duidelijk akte van genomen. Ik herhaal dat dit verder wordt opgevolgd.

In februari 2014 hebben we de wapenexport naar Oekraïne on hold gezet. Ik wil, samen met mijn administratie, nagaan of we dit moeten aanhouden. Misschien moeten we die export niet langer on hold houden. U hebt zich trouwens zelf niet uitgesproken over de wenselijkheid van een opheffing van die maatregel. Ik zal samen met de administratie nagaan over welke informatie we beschikken en welke gevaren kunnen ontstaan indien we die export niet langer on hold zouden houden. Er zijn overigens geen aanvragen in verband met de export van wapens of van militair materiaal. Ik zal nagaan of het nog aangewezen is die maatregel aan te houden.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister-president, ik dank u voor de opvolging van deze verontrustende situatie door middel van intrafedeeraal overleg. Het is misschien nog een beetje te vroeg om bepaalde zaken in te schatten. Wanneer we dit kunnen, zou Vlaanderen echter een duidelijk signaal moeten geven dat het internationaal recht geen vodge papier is. Als het nodig is, moeten we onze tanden laten zien en moet heel de EU en de NATO solidair zijn.

Oekraïne is geen lid van de NATO of van de EU. We bevinden ons echter in een bepaalde context van contact en overleg. Er heerst een internationaalrechtelijke cultuur. We moeten solidair zijn met anderen.

U hebt in uw antwoord vermeld dat er contacten zijn geweest met de Oekraïense gemeenschap in België. De Oekraïense gemeenschap heeft een aantal humanitaire noden onder woorden gebracht. Ik vind het een goede zaak dat u dit verder wilt bestuderen. Indien de gelegenheid zich voordoet, hoop ik dat we ons ook op dit vlak van onze goede kant zullen laten zien. Hier moet iets mee gebeuren.

Verder wil ik nog eens mijn bezorgdheid uitdrukken. We moeten een algemene langetermijnvisie op onze energieafhankelijkheid ontwikkelen. De klimaatdoelstellingen zijn zeer belangrijk, maar ik denk ook aan de afhankelijkheid van minder democratische regimes op alle vlakken. Dat moet ook een belangrijk punt zijn indien we het over een langetermijnvisie op energie hebben.

De heer Frank Creyelman: Wat het internationaal recht betreft, is hier een terecht punt naar voren gebracht. De Oekraïense grondwet laat echter niet toe in de Krim een referendum te organiseren dat in orde kan zijn. Maar de Belgische Grondwet zal ook niet toelaten dat wij als Vlamingen naar onafhankelijkheid streven. Als een volk streeft naar onafhankelijkheid is dat te allen tijde tegen de bestaande staat in, dat is altijd zo.

Wat ik voornamelijk eigenaardig vind, is dat alle partijen die het Vlaams Belang gedurende al die jaren hebben aanzien als een soort racistische neonazipartij, nu openlijk de kant kiezen van de Oekraïense putschisten die openlijk nazi zijn. Dat kunt u niet ontkennen, ze zijn dat. De heer Verhofstadt stond op de barricaden die rechtgehouden worden door Pravy Sektor, dat is gewoon zo. Zoals gewoonlijk moet het Vlaams Belang de democratie verdedigen tegen alle politieke correctheid in. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over structurele samenwerking tussen de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG), de Veiligheid van de Staat (VSSE) en de douane bij de controle op wapenhandel - 1159 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, collega's, een doeltreffende controle op wapenhandel is erg complex en het afdwingen van de wetgeving staat of valt in dit land met een goede samenwerking tussen douane, grenscontrole, inlichtingendiensten, politie, aanklagers, rechters enzovoort.

Die controle verloopt in Vlaanderen tot nog toe naar behoren en gefundeerd. Toch is er nog ruimte voor verbetering met het oog op het bestrijden van smokkel, corruptie en het vervalsen van documenten.

Het Comité I formuleerde in een onderzoek uit 2009 volgende aanbeveling: "Het Comité is van oordeel dat het wenselijk is de samenwerking tussen de overheden die betrokken zijn bij de strijd tegen de proliferatie nog te versterken door middel van samenwerkingsakkoorden. Het Comité denkt in het bijzonder aan akkoorden van de inlichtingendiensten met het CANVEK" – Commissie van advies voor de niet-verspreiding van kernwapens – "en met de drie gewesten. Deze akkoorden, die gestoeld zijn op artikel 14 van de wet op de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten moeten onder meer duidelijk maken via welke kanalen geclassificeerde informatie kan worden uitgewisseld. Het Comité neemt zich voor eind 2011 na te gaan welke acties ter zake werden ondernomen. Het Vast Comité I wil evenwel benadrukken dat het ontbreken van dergelijke akkoorden op zich geen obstakel vormt voor het medelen van informatie aan de ministers en aan de bevoegde overheden en instanties."

Op 17 juli 2007 werd een samenwerkingsakkoord gesloten tussen de federale staat en de drie gewesten betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens en zo meer, en de toekenning van vergunningen in verband daarmee. De auteurs van het Comité I-verslag vullen aan met volgende opmerking: "De twee inlichtingendiensten beschikken echter ook over informatie die van nut kan zijn voor de gewestelijke overheden."

Vooraf dat, minister-president, is van belang en duidt op mogelijkheden tot verbetering van de huidige manier van samenwerken en informatie-uitwisseling. Het samenwerkingsakkoord uit 2007 bindt immers enkel de FOD Buitenlandse Zaken en de gewesten en niet de FOD Economie, de VSSE en de douane.

De Raad van State adviseerde sinds de regionalisering trouwens meermaals om op dat vlak een akkoord te sluiten. Er bestaan vandaag bij mijn weten geen eenduidige afspraken over informatiestromen tussen alle betrokken instanties. Een akkoord ter zake zou de communicatie kunnen stroomlijnen binnen een heldere structuur om zo de in ons land versnipperde expertise beter te groeperen.

Ook ons Vlaams Vredesinstituut komt tot die aanbeveling in zijn adviesnota ‘Nauwere samenwerking om exportcontrole te verbeteren’ van 23 januari 2007. Ik citeer: “Mechanismen instellen om de 4 aandachtspunten (communicatie, coördinatie, samenwerking en duidelijkheid) op te volgen binnen de departementen, tussen de departementen onderling en op internationaal niveau. Voor de relaties tussen de departementen onderling zijn die mechanismen: (a) vlotte interdepartementale communicatie tussen gewestelijke vergunningverstrekende instanties en de relevante federale factoren zoals de douane, de FOD Buitenlandse Zaken en de FOD Economie; (b) systematische informatie-uitwisseling en gemeenschappelijke toegang tot de nodige databanken door gewestelijke vergunningverstrekende instanties, de FOD Buitenlandse Zaken en de douane; (c) de uitwerking van mechanismen en overeenkomsten voor externe vertegenwoordiging en feedback van informatie van de EU en exportcontroleregimes naar het systeem; en (d) voldoende personeel op alle niveaus, waaronder personeel bij de FOD Buitenlandse Zaken, zodat de informatie snel van en naar het internationaal niveau kan worden doorgegeven.”

Minister-president, ik kreeg daarom graag antwoord op volgende vragen. Wat is de visie van u en de Vlaamse Regering op een nauwere samenwerking tussen de dienst Controle Strategische Goederen (dCSG), de Veiligheid van de Staat (VSSE), de douane en de FOD Economie met het oog op een beter controle op in-, uit- en doorvoer van wapens?

Ik weet dat we laat in de legislatuur zijn, maar bent u van plan om het initiatief te nemen om ter zake een structureel overleg op te starten of om de huidige samenwerking op een andere manier te formaliseren?

Hoe beoordeelt u de huidige samenwerking tussen uw diensten en alle andere instanties qua controle op de wapenhandel en vooral wat betreft de hierboven vermelde aanbevelingen a en b van het Vlaams Vredesinstituut?

Hebt u zicht op wat de zoektocht van Comité I eind 2011 heeft opgeleverd wat betreft de mogelijke pistes van uitwisseling van geclassificeerde informatie?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, ik zal op al die vragen antwoorden, ten eerste op die wat de visie is op een nauwe samenwerking.

Mijnheer Roegiers, het is zo dat de dienst Controle Strategische Goederen op dit moment al vrij nauw samenwerkt met alle relevante diensten voor de controle op in-, uit- en doorvoer van wapens, militair materieel en producten voor tweërlei gebruik. Er bestaat in die zin al jaren structureel overleg met alle relevante diensten binnen de VSSE, de douane en de FOD Economie. De dCSG zet immers al sinds zijn oprichting in op de versteviging van de samenwerkingsverbanden met alle betrokken actoren. Misschien weet niet iedereen dat, maar er is dus al een vrij stevige samenwerking.

De noodzaak van het formaliseren van samenwerking hangt natuurlijk in de eerste plaats af van het onderwerp van die samenwerking. Zo zijn een aantal samenwerkingsverbanden al geformaliseerd. Een voorbeeld daarvan is het afsprakenkader met de FOD Economie, Dienst Vergunningen, in het kader van de controle op de uitvoer van goederen die vallen onder de

Europese sanctiewetgeving ten aanzien van Iran en Syrië. Er is ook een afsprakenkader in de maak met alle actoren bevoegd voor de implementatie van de sanctiewetgeving om bepaalde implementatieaspecten te regelen. De noodzaak van formele afspraken over nucleaire export werd in het Vlinderakkoord erkend. De onderhandelingen daarover zitten momenteel vast omdat er op federaal niveau geen eensgezind standpunt kan worden gevonden. Ook de noodzaak van een samenwerkingsakkoord met de douane werd al erkend. Onder meer in de toelichting van het Wapenhandeldecreet kwam dat aan bod. Onze diensten zijn hierover in overleg met de douane. Met de VSSE ten slotte verloopt de communicatie en de informatie-uitwisseling uitstekend. Een formalisering van die samenwerking lijkt momenteel niet noodzakelijk.

De formalisering van de samenwerking mag natuurlijk niet de flexibiliteit uit het oog verliezen – maar dat is niet de bedoeling van uw vraag.

Het vermelde structureel overleg bestaat niet enkel met de VSSE, de douane en de FOD Economie, maar ook met andere diensten zoals de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid (ADIV), de Koninklijke Militaire School (KMS), de federale en lokale politie, de federale wapendiensten, de provinciale wapendiensten, de andere gewesten en de andere buitenlandse exportcontrolediensten. Ook hier bestaan al enkele formele samenwerkingsverbanden, ik denk aan het samenwerkingsakkoord met betrekking tot chemische wapens. Andere structurele, weliswaar informele, samenwerking betreft net het voorzien in goede communicatiekanalen en informatie-uitwisseling, zoals aanbevolen door het Vredesinstituut, waarnaar u ook verwijst. De samenwerking op het terrein met de betrokken instanties verloopt algemeen goed, zo is mij bericht.

Dan is er de specifieke kwestie van de toegang tot databanken. Onze diensten hebben sinds een aantal jaren de nodige toegang tot databanken voor de uitoefening van hun taken. Sinds de toegang tot de databank van de Nuclear Suppliers Group is geregeld, is er ook hier geen lacune meer. Omgekeerd heeft onze dienst recentelijk een behoeftanalyse gestart met betrekking tot de ontwikkeling van een nieuwe online databank voor het beheren van de vergunningendossiers. Daarbij is het de bedoeling om de relevante partnerautoriteiten, zoals de douane, toegang te verlenen tot de voor hen pertinente delen.

De dCSG ontvangt nu al geclassificeerde informatie, onder meer van de VSSE, volgens de regels bepaald in de wetgeving met betrekking tot geclassificeerde documenten. Met het oog daarop beschikken de personeelsleden van de dienst over een veiligheidsmachtiging van het niveau ‘zeer geheim’.

Mijnheer Roegiers, ik hoop dat ik u met deze antwoorden wat meer informatie heb gegeven. U hebt ook begrepen dat de informatie die ik heb ontvangen, uitwijst dat die samenwerking ofwel tot ieders voldoening informeel gebeurt, ofwel dat er formele samenwerkingsakkoorden bestaan of in de maak zijn. De evolutie is daar positief. Er zijn niet echt grote problemen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, dank u voor uw antwoord en voor de bijkomende informatie die u mij hebt gegeven. Ik noteer dat er met de door u genoemde diensten een structureel maar geen – of niet noodzakelijkerwijs – geformaliseerd overleg is. Ik kan daarin komen. U hebt gelijk dat de flexibiliteit niet in het gedrang mag komen. Het gevaar van een structureel overleg dat niet is geformaliseerd, is dat als een dienst op een bepaald moment, om welke reden dan ook, beslist om niet meer deel te nemen aan een overleg, er geen enkel middel is om die dienst daartoe aan te zetten. Daarom pleit ik altijd voor een enigszins geformaliseerd overleg, omdat dat de zaken bij moeilijkheden toch altijd regelt.

Het doet mij plezier dat de samenwerking op dit ogenblik goed verloopt. Ik neem daar akte van.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de categorisering van catch-allproducten - 1172 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Na lezing van de maandelijks gepubliceerde verslagen van de Vlaamse Regering over de verstrekte en geweigerde vergunningen voor wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie, viel me op dat er sinds eind 2012 geen enkele vergunning meer werd uitgereikt voor catch-allproducten, terwijl er de jaren daarvoor wel redelijk wat waren. Uit studiewerk van het Vlaams Vredesinstituut blijkt dat vergunningen voor catch-allproducten ongeveer 40 procent van het totale aantal vergunningen uitmaakten. Deze opvallende vaststelling is uiteraard grotendeels te verklaren door het nieuwe Wapenhandeldecreet.

Daarover werd trouwens volgende bepaling opgenomen in het laatste jaarlijks verslag, van 2012: “Een laatste aspect dat in het achterhoofd moet worden gehouden bij het lezen en vooral bij de analyse van de halfjaarlijkse en jaarcijfers, is dat een reeks overbrengingen binnen de Europese Unie en uitvoeren naar derde landen volgens het nieuwe Wapenhandeldecreet niet meer vergunningsplichtig zijn. Binnen de Europese Unie is er immers geen catch-allbepaling meer en voor uitvoeren naar derde landen is deze grondig hertekend. Dat maakt dat de cijfers van het eerste halfjaar zeer moeilijk tot onmogelijk te vergelijken zijn met de cijfers van het tweede halfjaar en dat analyses van de jaarcijfers ten opzichte van voorgaande jaren helaas hetzelfde lot beschoren zijn.”

En verder: “De goederen vermeld onder categorie 24 en 25 vielen in België onder vergunning door de toepassing van de zogenaamde ‘catch-allclausule’. (...) Dit artikel, eerder bekend als de zogenaamde ‘catch-allclausule’, stelde dat ‘andere uitrustingen en ander materieel, bestemd voor het ondersteunen van militaire acties’ onder het vergunningsstelsel van de Belgische wetgeving ter zake vallen. Deze bijkomende categorieën zijn sinds de inwerking-treding van het Wapenhandeldecreet echter niet meer in gebruik voor transacties binnen de Europese Unie en moeten worden herbekeken voor transacties buiten de Europese Unie. In het decreet werd de catch-allclausule immers toegespitst op de aard van de goederen zelf en niet op de defensiegerelateerde aard van de bestemming of eindgebruiker. In het decreet wordt als vergunningsplichtig ‘ander voor militair gebruik dienstig materiaal’ omschreven: ‘goederen die alleen of in combinatie met elkaar of andere goederen, substanties of organismen ernstige schade kunnen toebrengen aan personen of goederen en die als middel tot geweldpleging kunnen worden ingezet in een gewapend conflict of een soortgelijke situatie van geweld’.”

Minister-president, toch is het mij niet helemaal duidelijk hoe er door uw diensten nu precies wordt omgegaan met die catch-allproducten en de al dan niet vergunningsplichtigheid. Hoe verklaart u de ‘totale verdwijningstruc’ van vergunningen voor catch-allproducten? Hoe wordt het begrip ‘catch-all’ vandaag precies geïnterpreteerd door uw diensten? Werd er inderdaad gehercategoriseerd? Zo ja, welke voorheen catch-allproducten vallen nu onder welke categorieën en welke criteria worden daarbij gehanteerd of welke afwegingen worden daarbij gemaakt? Hoe evalueert u zelf deze nieuwe invulling van ‘catch-all’? Lopen we niet het gevaar dat er zaken door de mazen van het net glippen? Denkt u eventueel aan bijstellingen op dat vlak?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: In januari 2014 werd voor het eerst sinds de inwerking-treding van het Wapenhandeldecreet een goed onder catch-all geplaatst. Sinds de inwerking-treding van het Wapenhandeldecreet werden er bovendien verschillende schriftelijke bevestigingen verleend dat goederen niet onder de catch-allbepaling vallen. Zoals u reeds zelf

hebt aangegeven, wijkt de catch-allcontrole in het Wapenhandeldecreet op twee vlakken af van de catch-allcontrole in het KB van 8 maart 1993. Ten eerste voorziet het Wapenhandeldecreet enkel nog in catch-allcontrole bij uit- en doorvoer naar een land buiten de EU, conform EU-richtlijn 2009/43. Het Wapenhandeldecreet voorziet ten tweede in een catch-allcontrole bij uit- en doorvoer onder de alomvattende term ‘ander voor militair gebruik dienstig materiaal’. Dit werd in het Wapenhandeldecreet gedefinieerd als “goederen die alleen of in combinatie met elkaar of andere goederen, substanties of organismen ernstige schade kunnen toebrengen aan personen of goederen en die als middel tot geweldpleging kunnen worden ingezet in een gewapend conflict of een soortgelijke situatie van geweld”.

De definitie van deze term laat de vergunningsplicht exclusief afhangen van de aard en het mogelijk gebruik van de goederen en niet langer van de hoedanigheid van de eindgebruiker zoals het geval was met de catch-allbepaling van het KB van 8 maart 1993. Collega’s, zoals u weet, hebben we ons voor de catch-allbepaling in het Wapenhandeldecreet gebaseerd op de Duitse regelgeving.

Met het oog op de toepassing van de catch-allbepaling van het Wapenhandeldecreet werd al tijdens de bespreking van het voorontwerp van het Wapenhandeldecreet de afspraak gemaakt dat de administratie een richtlijn voor de interpretatie van de catch-allbepaling zou opstellen en publiek maken. Mijnheer Roegiers, ik denk dat u daar toen ook op hebt aangedrongen.

Die interpretatierichtlijn is terug te vinden op de website van de dienst Controle Strategische Goederen en moet de betrokkenen toelaten om na te gaan of bepaalde producten al dan niet onder de catch-allbepaling van het Wapenhandeldecreet vallen. De interpretatierichtlijn zet de definitie van ‘ander voor militair gebruik dienstig materiaal’ om in een vragenlijst die de definitie in de praktijk toepasbaar maakt. De gebruikte begrippen, parameters en de toelichting daarbij zijn deels gebaseerd op gelijkaardige definities en parameters in de dual-useverordening 428/2009 en ook het Wapenhandelsbesluit. De interpretatierichtlijn moet garanderen dat de catch-allbepaling op een consequente en transparante manier wordt toegepast.

In het decreet zelf werd met een schriftelijke bevestiging in de mogelijkheid voor bedrijven voorzien om een bindende ruling te vragen of hun goederen al dan niet onder de toepassing van de catch-allbepaling vallen. In de outreach van de administratie over het Wapenhandeldecreet en in bilaterale contacten met bedrijven werd telkens de nadruk gelegd op de catch-allbepaling, de interpretatierichtlijn en ook de schriftelijke bevestiging.

De catch-allbepaling is in de praktijk dan ook allerm minst dode letter gebleven, laat staan verdwenen. Er zijn verschillende schriftelijke bevestigingen aangevraagd die allen, met uitzondering van het dossier van januari 2014, inhouden dat een goed niet vergunningsplichtig is, bijvoorbeeld luchthavenverlichting die onder het KB van 1993 vergunningsplichtig was, maar onder het Wapenhandeldecreet niet. Wel is het belangrijk te noteren dat deze bepaling een technische evaluatie inhoudt van de betrokken goederen tegen de betrokken juridische bepaling, aan de hand van de interpretatierichtlijn waarnaar ik daarnet heb verwezen.

U vroeg vervolgens wat er is geherdefinieerd of in een andere categorie ondergebracht. Bij de inwerkingtreding van de bepaling van het Wapenhandeldecreet werd de nieuwe catch-allcontrole van het Wapenhandeldecreet uitgebreid toegelicht, zowel in de algemene outreach over het Wapenhandeldecreet als in de bilaterale contacten met de aanvragers van een catch-allvergunning onder het oude regime van de wet van 5 augustus 1991 en het KB van 8 maart 1993. Aan de betrokken bedrijven werd het verzoek gericht om, op basis van de interpretatierichtlijn over de toepassing van de catch-allbepaling, intern de mogelijke toepasbaarheid op hun producten na te gaan. Deze bedrijven werden ook aangemoedigd om voor de producten in kwestie de vermelde schriftelijke bevestiging bij de dienst Controle Strategische Goederen aan te vragen. Op die manier kon er zekerheid worden verworven over de vraag of er in de voorkomende gevallen een schriftelijke bevestiging kon worden verkregen, dan wel of de

vergunningsplicht van toepassing was, hetzij onder de definitie van ‘ander voor militair gebruik dienstig materiaal’, hetzij als militair goed.

In het licht van uw vraag moet ook nog worden opgemerkt dat bepaalde goederen na deze evaluatie inderdaad werden ondergebracht bij 1 van de 22 categorieën van de Europese militaire lijst. Een voorbeeld is dat van onderdelen waarvan tijdens een dergelijke evaluatie werd vastgesteld dat ze voldeden aan de omschrijving ‘specifiek ontworpen onderdelen’. Het ging daarbij telkens om goederen die onder de federale regelgeving in ieder geval vergunningsplichtig waren op basis van de catch-allbepaling, en die derhalve toen in de rapportage werden aangemerkt onder een van de toepasselijke generieke categorieën die de Europese militaire lijst aanvulden.

Dan was er uw vraag over de evaluatie. Ik wil nog even verwijzen naar de memorie van toelichting bij het Wapenhandeldecreet, omdat daarin duidelijk is gemaakt waarom in dat decreet wordt gekozen voor de huidige catch-allbepaling en de huidige definitie van ‘ander voor militair gebruik dienstig materiaal’. Die definitie werd breed gedragen, zowel door de decreetgever als door de stakeholders, en had, zoals ik ook al heb gezegd, uitdrukkelijk de bedoeling dat de controle zuiver zou worden gericht op goederen met een aard en mogelijk gebruik zoals beschreven in de definitie. Er werd daarbij gekozen voor een catch-allbepaling in de vorm van een geobjectiveerde technische analyse. De elementen van de definitie werden met het oog op die objectieve technische analyse beschreven in de interpretatierichtlijn.

Nogmaals, ik verwijs naar de evaluatie en dergelijke, maar op dit moment zie ik geen elementen om de catch-allbepaling van het Wapenhandeldecreet bij te sturen. Ik ga er echter van uit dat dit ook een element kan zijn van de discussie in een volgende zittingsperiode. Bij het begin van deze vergadering werd daar ook naar verwezen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, het belangrijkste is dat u bereid bent om een grondige evaluatie van het decreet te maken. Dat hebt u aan het begin van deze namiddag al gezegd, en dat hebt u nu ook herhaald.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Denkt u dat het opportuun of nuttig is voor de transparantie dat het feit dat er schriftelijke bevestigingen zijn, mee wordt opgenomen in de halfjaarlijkse verslagen of jaarverslagen? Voor de transparantie lijkt het me belangrijk dat het parlement kennis heeft van het feit dat er zo’n schriftelijke bevestigingen of verklaringen zijn.

Minister-president Kris Peeters: Ik heb er op zich geen probleem mee om daar rekening mee te houden wanneer daar in deze commissie vraag naar is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de samenwerking met Frankrijk - 1177 (2013-2014)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister-president, mijn vraag gaat over de samenwerking met Frankrijk. We hebben het daar de afgelopen jaren nog niet zo vaak over gehad. Nochtans heeft de Vlaamse Regering in 2008 een strategienota Frankrijk uitgeschreven, met heel wat ambities en vier strategische doelstellingen: Vlaanderen als logistiek knooppunt daarin erkennen, de economische slagkracht versterken, het uitdragen van de cultuur, en de bestuurlijke grensoverschrijdende samenwerking verder ontwikkelen.

Wat die grensoverschrijdende samenwerking met Frankrijk betreft, hebben we twee Europese groeperingen voor territoriale samenwerking (EGTS'en): een samenwerking met Kortrijk-Rijsel-Doornik, een Eurometropool die een nogal zware structuur heeft en in het noorden een samenwerking met Duinkerken, Nord-Pas-de-Calais en de provincie West-Vlaanderen.

Wat is de stand van zaken daarvan? Die strategienota had een aantal doelstellingen. Die dateert van 2008. Het is niet duidelijk of dat is stilgevallen of dat daar in deze legislatuur nog iets mee gebeurd is. Is het de bedoeling om daar nog een vervolg aan te breien tijdens de volgende legislatuur? Of evalueert u dit instrument negatief?

Wat de Eurometropool betreft, is er een strategie 2014-2020 met een aantal domeinen. Ik had te laat gezien dat de heer Van Overmeire daar al een schriftelijke vraag over had gesteld. Welke kansen ziet Vlaanderen daarin?

Ten slotte zijn er in Vlaanderen een aantal EGTS'en. Evalueert u dat als een positieve manier van samenwerking of is het toch niet wat velen ervan hadden verwacht?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, de samenwerking met onze buurlanden, inclusief de grensoverschrijdende samenwerking, is een van de prioriteiten voor het Vlaamse buitenlands beleid nu en in de toekomst, daar ga ik toch van uit.

In 2008 bracht de Vlaamse Regering de Strategienota Frankrijk uit. Tussen Vlaanderen en Frankrijk zijn er veelvuldige contacten en wordt er intens samengewerkt op alle terreinen die vermeld zijn in de Strategienota Frankrijk. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Parijs vervult een actieve rol in het onderhouden van deze contacten en het versterken van de samenwerking. Onze diensten werken ook intens samen met de Franse ambassade in Brussel.

In uitvoering van de strategie heeft Vlaanderen bijzondere aandacht gegeven aan de duurzame vormgeving van de grensoverschrijdende ruimte tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk. Vlaanderen was dan ook medeoprichter van twee EGTS'en die respectievelijk in 2008 en 2009 in dit grensgebied werden opgericht: EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai en EGTS West-Vlaanderen/Flandre, Dunkerque en Côte d'Opale. Deze EGTS'en zijn inmiddels volop in werking en Vlaanderen participeert er actief in. De Vlaamse overheid volgt het beheer van deze EGTS'en op via de beheersorganen en de begeleidende werkgroepen en participeert ook in thematische projectwerkgroepen in lijn met de strategische doelstelling van de strategienota. Om de interne coördinatie op het terrein te bevorderen, doet de Vlaamse Regering een beroep op de gouverneur van West-Vlaanderen, die werd aangesteld als Vlaamse coördinator van de grensoverschrijdende samenwerking met Noord-Frankrijk en die tevens als een van onze vertegenwoordigers in de bestuursorganen in de EGTS'en fungeert.

De Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai besliste vorig jaar om haar werking na drie jaar te evalueren. Parallel zou in onderlinge samenwerking tussen de leden en met het agentschap een nieuw strategisch programma 2014-2020 voor de Eurometropool ontwikkeld en uitgevoerd worden. Vlaanderen heeft daarvoor de nodige inbreng gepland.

Op het verloop van de evaluatie en de ontwikkeling van het nieuwe strategische programma, zal ik ook ingaan – u hebt trouwens verwezen naar de schriftelijke vraag van de heer Van Overmeire. In het eindrapport van de evaluator worden een aantal aanbevelingen voor de verbetering van de werking van Eurometropool geformuleerd die betrekking hebben op de basis van Eurometropool: de 'governance', de budgettaire context, de thema's die in de toekomst aan bod moeten komen, de organisatie en de werking van het agentschap van de Eurometropool. De interne stuurgroep van Eurometropool heeft akte genomen van het evaluatierapport en heeft de aanbevelingen van de externe dienstverlener ook aangevuld met eigen voorstellen. De evaluatie van de Eurometropool heeft geleid tot een nieuwe organisatiestructuur van Eurometropool die gekoppeld is aan de nieuwe strategie. Aangezien

de implementatie van de nieuwe structuur nog maar sinds kort een aanvang heeft genomen, kan ik nog niet inschatten in hoever deze nieuwe structuur effect zal sorteren.

In de loop van 2012-2013 werd een strategisch programma 2014-2020 van de EGTS Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai uitgewerkt door de leden onderling, in samenwerking met het agentschap voor de Eurometropool. De finale versie van de strategie werd op 1 juli 2013 aan de algemene vergadering voorgesteld. Er zijn drie strategische assen vooropgesteld: het ontwikkelen van het socio-economisch potentieel van de Eurometropool, het versterken van de interne mobiliteit en de internationale bereikbaarheid van de Eurometropool en een blauwe en groene Eurometropool. Elke strategische as omvat een aantal ambities: elf in het totaal voor de drie assen. Rond elke ambitie zal een technische werkgroep samengesteld worden. De taak van die werkgroep bestaat erin om de doelstelling van elke ambitie te vertalen naar concrete projecten. Elke as wordt aangestuurd door een politieke commissie, samengesteld uit verkozenen van elk van de partners. De implementatie van de nieuwe strategie bevindt zich in de opstartfase. Er zijn intussen politieke vertegenwoordigers aangeduid voor de drie commissies, die gestalte moeten geven aan de drie prioritaire strategische assen. Op ambtelijk niveau heeft de Vlaamse overheid zich bereid verklaard om deel te nemen aan het merendeel van de elf ambities en dito werkgroepen die onder de strategische assen ressorteren.

In al die domeinen vervult Vlaanderen een meewerkende rol. Wij hopen dat de strategie 2020 en de daarbij horende nieuwe organisatiestructuur de welvaart en het welzijn van de bevolking in de Eurometropool ten goede zullen komen. De Vlaamse overheid zal hieraan actief deelnemen.

De EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale is een kleinschaliger samenwerkingsverband dan de Eurometropool Lille-Kortrijk-Tournai. Het is pragmatischer van opzet en werkt vooral rond concrete projecten in een aantal specifieke domeinen, met actieve inbreng van lokale actoren. Ik evalueer de samenwerking in het kader van de EGTS West-Vlaanderen/Flandre-Dunkerque-Côte d'Opale als positief en deze samenwerking zal worden voortgezet. Vlaanderen zal zich blijven inzetten als partner in dit samenwerkingsverband met Noord-Frankrijk.

Mevrouw Sabine Poleyn: Dank u wel, minister-president, voor uw grondige toelichting. Ik ben er inderdaad ook van overtuigd dat het belangrijk is dat we als het kleine Vlaanderen werk maken van grensoverschrijdende samenwerking. Hoe concreter en hoe minder structuur er nodig is, hoe beter, natuurlijk. We geven het weer mee aan de volgende regering.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■